

Doprinos izučavanju povijesti riječkog sporta Marinko Lazzarich – KANTRIDA BIJELIH SNOVA

Adamić, Rijeka, 2008.

Nedavno objavljena monografija HNK Rijeka pod nazivom *Kantrida bijelih snova*, autora Marinka Lazzaricha, upotpunila je prazninu u povijesnome fundusu riječkoga sporta. Najpopularniji gradski klub konačno je dobio relevantnu

knjigu koja će otrgnuti zaboravu velike i male priče dugovječnoga nogoloptanja pod legendarnim stijenama Kantride.

Sadržaj opsežne materije strukturiran je u četiri velika poglavlja s određenim brojem potpoglavlja: *Klupska povijest*, *Najveći izazovi*, *Bijeli asovi* i *Statistika*. U povijesnom pregledu autor upoznaje čitatelje s nastankom i razvojem nogometne igre u gradu Rijeci, od njezinih početaka 1873. do danas. Opsežno je izložen način i put nastajanja nogometnog kluba *Quarnero*, njegovo djelovanje i prerastanje u NK *Rijeka* (1954.) te daljnji razvoj i nastajanje suvremenog kluba HNK *Rijeka*. Autor daje kratak opis najznačajnijih nastupa i nogometnih susreta klubova i državnih reprezentacija, koji su se održali na stadionu Kantrida. Opisani su usponi i padovi *bijelih* s Kantride. Čitatelji monografije će u povijesnom dijelu naći i najvažnije informacije o ljudima koji su neizmjerljivo voljeli klub na Kantridi i bili tihi oslonac razvoja, ali i pokretači svih aktivnosti i uspjeha. Pritom zanimljiva korelacija publicističkog stila sa znanstvenim instrumentarijem daje djelu, uz potrebnu objektivnost, dozu lepršavosti. Naslovi (Stoljeće nogometa, Razdoblje *Fiumane*, Osnovan je *Kvarner/Quarnero*, Klub mijenja ime u NK *Rijeka*, *Rijeka* u visokom društvu, Drugoligaške tlapnje,

Stvaranje moćne *Rijeke*, Domovinski rat i Hrvatska nogometna liga, Povratak u vrh hrvatskog nogometa i Preporod s novim vodstvom) upućuje na to da je autor obuhvatio ključne trenutke povijesti nogometa na Kantridi. U prvom poglavlju navode se i podaci o klupskim djelatnicima – predsjednicima, liječnicima i izdavaštvu. Posebno je zanimljiv dio pod naslovom *Treneri*, sveobuhvatan povijesni pregled svih dosadašnjih klupskih stratega s njihovim biografijama.

Drugo je poglavlje naslovljeno *Najveći izazovi* te sadrži pet cjelina, naslovljenih: Gradski derbi, Do posljednjeg daha, Ulazak u Saveznu ligu 1958., Pakao kvalifikacija, tragedija u tri čina, Povratak u visoko društvo, Riječka nogometna bajka, Prvo finale Kupa u Rijeci 1979., Međunarodni izazovi, Dvoboj sa “starom damom”, Kraljevski klub na koljenima, Jadransko finale za infarkt, Propuštena prilika, Ukradeno prvenstvo, Kup se vratio na Kantridu nakon 26 godina te Rapsodija u bijelom. Drugi dio monografije započinje opisom stalne borbe i naboja za primat u gradu Rijeci. Priča o dječaku s Kantride i velikom igraču NK *Rijeka* Peri Radakoviću monografiji daje toplinu i ljepotu. To je potpoglavlje koje govori o nastanku prvaka koji je otišao u legendu. Svaki sport, pa tako i nogomet, u svom razvoju uz pobjede bilježi i poraze. To u monografiji autor sistematski i povijesnim redosljedom opisuje kroz težak često i trnovit put nogometnih susreta igrača s Kantride.

Ovo je zanimljivo poglavlje statistički upotpunjeno sintezom Nogometnih turnira u organizaciji HNK *Rijeka* te Međunarodnim nastupima riječkog prvoligaša.

U trećemu, središnjem dijelu knjige pod nazivom *Bijeli asovi* autor posvećuje pozornost igračima nogometnog kluba *Rijeka* od njezinih početakata. Autor je odabrao zanimljiv, ali prirodan put u opisivanju *Bijelih asova*. Opis pojedinih igrača razvrstao je prema mjestima u nogometnoj igri i to od vratara, braniča, veznih igrača do igrača u napadu. Redaju se kraće biografije pod naslovima: Profesija br. 1, Bočni napadači – sinovi vjetra, “Furešti” u riječkom napadu, Graditelji igre u sredini terena, Bijeli “devet”-vođa riječkog napada. Dio teksta posvećen je i igračima HNK *Rijeka* koji su bili članovi reprezentacije (Jugoslavije i Hrvatske). U potpoglavlju *Oni su utkali dio sebe u razvoj Majstora s Kvarnera*, autor posvećuje pozornost pojedincima koji su svojim samoprijegornim radom i nesebičnom predanošću pridonijeli razvoju i usponu kluba. Kako se, prema mišljenju autora, nogomet igra u velikoj mjeri radi gledatelja, dio teksta posvećuje i navijačima pa o klubu navijača *Armada* navodi osvrt *Navijači* iz pera tajnika Kluba, Denisa Povha. Prije završne *Statistike* i cjelokupnoga pregleda rezul-

tata u klupskoj povijesti, umetnuto je kraće poglavlje *Sjećanja* – u kojem su svoj udio priložili doajeni sportskog novinarstva Zvonimir Magdić, Miroslav Rede i Mišo Cvijanović. Sam naziv *Sjećanja* govori o sadržajima koji ispunjavaju taj dio rukopisa – sjećanja na velike igrače i ljude koji su dio života ili cijeli život radili i živjeli uz klub. HNK Rijeka iznjedrio je velike igrače, mnogi od njih postali su legende i osigurali klubu mjesto u povijesti grada Rijeke i Hrvatske. U završnom dijelu monografije posebna pažnja i težište stavljeno je na leksikon imena svih igrača HNK Rijeka/*Kvarner* od njegova nastanka do današnjih dana.

Kantrida bijelih snova sadrži ukupno 589 stranica. Tekst je pažljivo dizajniran, što ga čini zanimljivim i pristupačnim sportašima, napose nogometašima, ali i onima koji prate povijest grada Rijeke i sporta u gradu na Rječini, pa i onima bez sportske naobrazbe. Monografija je obogaćena sa 755 prekrasnih crno-bijelih i kolor-fotografija s odgovarajućim popratnim sadržajem. Korištena su i citirana 52 bibliografska izvora – knjige, članci, referati, periodika, časopisi i novine. Pregledom teksta vidljivo je da monografija ima vrlo razgranatu i složenu sistematiku i unutarnju podjelu. Materija je pregledno i logično raspoređena i adekvatno strukturirana u skladu s tretiranom problematikom. Smislenom podjelom na poglavlja i velik broj potpoglavlja sadržaj je uspješno sažet, a istovremeno u svojim bitnim dijelovima pregnantno, iscrpno i precizno prezentiran čitatelju i korisnicima, osobito ljubiteljima sporta i nogometne igre te zainteresiranim osobama bez posebnoga kineziološkog obrazovanja. Posebna je vrijednost knjige u iscrpnom i sveobuhvatnom povijesnom prikazu i analizi nastajanja i razvoja HNK Rijeka. Monografija *Kantrida bijelih snova* ima originalni doprinos i posebno značenje za razumijevanje razvoja cjelokupnog sporta u gradu i razvoja grada Rijeke u svim njegovim segmentima. Knjiga je očito djelo kompetentnog stručnjaka koji je u nju unio sublimirano iskustvo znanstvenika, realnog praktičara, sportaša i ljubitelja nogometa.

Prof. dr. sc. Aleksandra Pejčić